

Sygn. akt I PK 157/11

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa T. S.

przeciwko Urzędowi Skarbowemu w B.

o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 lutego 2012 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 27 maja 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 27 maja 2011 r. oddalił apelację powoda T. S. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy z dnia 26 marca 2010 r., mocą którego oddalono jego powództwo przeciwko pozwanemu Urzędowi Skarbowemu o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powoda. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy z art. 4 i art. 9 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.), polegające na błędnym przyjęciu, że z mocy powołanych przepisów

pracodawca był uprawniony do rozwiązania umowy o pracę z powodem, podczas gdy przepisy te nie mają zastosowania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu lub o uchylenie wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie powództwa w całości, w każdym przypadku z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

Jako okoliczność przemawiającą za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano oczywistą zasadność skargi, albowiem „powód kwestionuje fakt natychmiastowego (dyscyplinarnego) rozwiązania przez pracodawcę łączącej strony umowy o pracę i niezastosowania innego, mniej restrykcyjnego oraz uciążliwego sposobu jego realizacji, co *in concreto* w kontekście prawidłowo zastosowanych przepisów prawa materialnego obowiązujących w niniejszej sprawie powinno mieć miejsce”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie warto podkreślić, iż Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych a art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tegoż w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m. in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać

wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX nr 459291, z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Godzi się zatem zauważyć, że w razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku

zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe rozważania na płaszczyznę niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest niewłaściwie skonstruowany. Skarżący nie wskazał w nim, w obrazie których przepisów upatruje oczywistej zasadności skargi i na czym polega kwalifikowane naruszenia przez Sąd

Okręgowy tych unormowań. Argumentacji za istnieniem powołanej przesłanki przedsądu należałoby zatem poszukiwać w motywach podstaw kasacyjnych. Nie jest zaś rzeczą Sądu Najwyższego dopatrywanie się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych innych elementów konstrukcyjnych skargi. Już to sytuuje przedmiotową skargę kasacyjną na granicy jej dopuszczalności.

Warto zauważyć, że problem dopuszczalności rozwiązania stosunku pracy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy z pracownikiem korpusu służby cywilnej zatrudnionym na podstawie umowy o pracę był przedmiotem analizy Sądu Najwyższego w poprzednim wyroku wydanym w tej sprawie w dniu 15 marca 2011 r., I PK 192/10. Dokonana w uzasadnieniu tego wyroku interpretacja przepisów prawa jest wiążąca dla sądu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania i nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z tą wykładnią (art. 398²⁰ k.p.c.).

Co zaś się tyczy kwestii wdrożenia wobec osoby, która dopuściła się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków członka korpusu służby cywilnej, postępowania dyscyplinarnego zamiast rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika trzeba stwierdzić, iż na gruncie art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy od dawna wyrażany jest pogląd, że rozwiązanie stosunku pracy w tym trybie nie musi być poprzedzone skorzystaniem przez pracodawcę z łagodniejszych sankcji w postaci kar porządkowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1976 r., I PRN 74/76 ,OSNC 1977, nr 5 – 6, poz.100).

W świetle powyższego chybiona jest teza o oczywistej zasadności przedmiotowej skargi kasacyjnej. Z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono zatem jak w sentencji postanowienia.